

Ārējās ekonomiskās darbības loģistika

6.1. Muitas procedūras.

Reeksporta un reimporta operāciju būtība

EORI NUMURS

Uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas numurs – **EORI numurs** (*Economic Operators Registration and Identification number*) – ir Savienības muitas teritorijā unikāls identifikācijas numurs, ko muitas dienesti piešķir personai muitas vajadzībām un reģistrē Eiropas Komisijas centrālajā Ekonomisko operatoru sistēmā – *Economic Operators System (EOS)*. EORI numuru izmanto visās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

EORI numuru piešķir:

- Latvijas Republikā reģistrētām juridiskām personām un individuālajiem komersantiem;
- ārpus Eiropas Savienības reģistrētām juridiskām personām;
- fiziskām personām, kuras veic komercdarbību.

Savienības muitas teritorijā reģistrēta persona var pieteikties EORI numura saņemšanai **tikai tajā** Eiropas Savienības **dalībvalstī, kurā tā reģistrēta**.

Persona, kura reģistrēta ārpus Savienības muitas teritorijas (trešās valsts persona), var pieteikties EORI numuram tajā Eiropas Savienības dalībvalstī, kur tā pirmo reizi veic muitas formalitātes.

Personai piešķir **tikai vienu** EORI numuru. <https://www.vid.gov.lv/lv/eori-numurs>

EORI NUMURS

EORI numurs ir nepieciešams:

- iesniedzot pieteikumu muitas atļaujas (t.sk. galvojuma) saņemšanai;
- iesniedzot pieteikumu saistošās izziņas par tarifu (SIT) saņemšanai;
- iesniedzot pieteikumu saistošās izziņas par izcelsmi (SII) saņemšanai;
- noformējot Savienības preču statusu apliecinošus dokumentus (T2L, T2LF),
- iesniedzot reeksporta paziņojumu (līdz sistēmas atjaunināšanai - atpakaļizvešanas paziņojumu);
- iesniedzot ES pieprasījumu muitas iestādēm rīkoties attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību vai pieprasījuma termiņa pagarināšanas lūgumu;
- iesniedzot muitas deklarācijas:
  - pagaidu uzglabāšanas deklarācijā (PUD)
  - ievešanas deklarācijās
  - tranzīta deklarācijā
  - TIR procedūrā

EORI numuru **nepiešķir** nodokļu maksātāja struktūrvienībām, filiālēm un pārstāvniecībām, jo tās nav juridiskas personas.

EMDAS

 Elektroniskā muitas datu apstrādes sistēma (EMDAS) un tās apakšsistēmas nodrošina iespēju iesniegt elektroniski šādas muitas deklarācijas un dokumentus:

- Importa kontroles sistēmā (IKS) – ievēšanas kopsavilkuma deklarācija; importa muitas deklarācija;
  - Eksporta kontroles sistēmā (EKS) – eksporta deklarācija; eksporta deklarācija ar izvešanas kopsavilkuma datiem; reeksporta (*atpakaļizvešanas*) paziņojums; izvešanas kopsavilkuma deklarācija;
  - Tranzīta kontroles sistēmā (TKS) – tranzīta deklarācija; TIR deklarācija; tranzīta un TIR deklarācija ar kopsavilkuma deklarācijas datiem;
  - Manifesti/Pagaidu uzglabāšanas modulis – kravas manifests (avio pārvadājumos); pagaidu uzglabāšanas deklarācija; ar preču uzskaiti pagaidu uzglabāšanas vietās saistītā informācija, nodrošinot arī iespēju pārvietot pagaidu uzglabāšanā esošas preces starp dažādām pagaidu uzglabāšanas vietām Latvijas teritorijā, neizmantojot tranzīta procedūru.
-

Muitas deklarācijai un citai informāciju, ko lietotājs iesniedz muitas informācijas sistēmās, izmantojot elektroniskos personas autentifikācijas līdzekļus, ir tāds pats juridiskais spēks kā dokumentiem, kas sagatavoti un parakstīti papīra formā. Saskaņā ar [Muitas likuma](#) 13.panta septīto daļu un [grozījumiem Ministru kabineta 2014.gada 26.maija noteikumos Nr.263](#) “Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā tiek identificētas personas, kas iesniedz elektroniskos dokumentus”, muitas deklarācijas vai citu informāciju, kas tiek iesniegta, izmantojot VID EDS, tajā skaitā EMDAS, uzskata par parakstītu iesniegšanas brīdī.

Saskaņā ar ES normatīvo aktu prasībām uzņēmējiem un citām personām, kas iesaistītas muitas formalitāšu kārtīšanā, attiecībās ar muitas iestādēm visā ES teritorijā jāizmanto unikāls komersantu reģistrācijas un identifikācijas numurs - EORI numurs. Līdz ar to arī jebkurai personai, kas **veic** darījumdarbību un iesaistās muitas formalitāšu kārtīšanā, lai piekļūtu EMDAS, ir jāsaņem EORI numurs.

Personai, kas **neveic** darījumdarbību, bet kurai nepieciešams iesniegt muitas deklarāciju (piemēram, fiziskai personai, ievedot privātās mantas, kas pakļautas muitas kontrolei), tiek automātiski reģistrēts pagaidu numurs, pieslēdzoties EMDAS.

Kādi ir **ievešanas kopsavilkuma deklarāciju iesniegšanas termiņi?**

Jūras kravu pārvadājumiem:

- kravai konteineros – vismaz 24 stundas pirms preču iekraušanas kuģī;
- beramām (lejamām) kravām vai ģenerālkravām – vismaz 4 stundas pirms kuģa ierašanās pirmajā ostā Savienības muitas teritorijā;
- pārējos gadījumos atkarībā no kravas maršruta – vismaz 2 stundas pirms kuģa ierašanās pirmajā ostā Savienības muitas teritorijā;

Gaisa pārvadājumiem:

- tuvajiem reisiem (lidojuma ilgums mazāk kā 4 stundas) – vismaz līdz faktiskajam lidmašīnas izlidošanas laikam;
  - tālajiem reisiem (lidojuma ilgums ir 4 stundas vai vairāk) – vismaz 4 stundas pirms lidmašīnas ierašanās pirmajā lidostā Savienības muitas teritorijā.
-

PREČU IEVIEŠANA

Kādi ir **ievešanas kopsavilkuma deklarāciju iesniegšanas termiņi?**

Dzelzceļa kravu pārvadājumiem:

- ja vilciena kustība no pēdējās vilciena sastāva formēšanas stacijas, kas atrodas trešā valstī, līdz pirmajai ievešanas muitas iestādei ilgst mazāk kā 2 stundas – vismaz 1 stundu pirms preču ierašanās tajā vietā, kura ir šīs muitas iestādes kompetencē;
- visos citos gadījumos – vismaz 2 stundas pirms preču ierašanās tajā vietā, kura ir šīs pirmās ievešanas muitas iestādes kompetencē;

Autotransporta pārvadājumiem – vismaz 1 stundu pirms preču ierašanās tajā vietā, kura ir šīs pirmās ievešanas muitas iestādes kompetencē;

Kombinētiem pārvadājumiem - ja preces tiek ievestas Savienības muitas teritorijā ar tādu transportlīdzekli, kurš pats atrodas uz aktīvā transportlīdzekļa, termiņš ievešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanai ir tāds pats, kādu piemēro aktīvajiem transportlīdzekļiem (DA 105.-110.pants).

DA 105.-109.pantā minētos termiņus nepiemēro nepārvaramas varas (*force majeure*) gadījumos (DA 111.pants).

Importa kontroles sistēma 2 (IKS2)

Atbilstoši Savienības Muitas kodeksā (Regula Nr. 952/2013) un saistītajos tiesību aktos noteiktajam par Eiropas Savienības iekšējās drošības stratēģijas īstenošanu un muitas risku pārvaldību, sekmējot cīņu pret terorismu un pārrobežu organizēto noziedzību, ar 2021.gada 15.martu visās Eiropas Savienības dalībvalstīs tika ieviesta jauna drošības un drošuma sistēma – **Importa kontroles sistēma 2** (turpmāk - IKS2). Pakāpeniski, laika posmā līdz 2024.gada 1.martam, IKS2 tiks ieviesta visiem pārvadājumu veidiem.

Sākot **no 2023.gada 1.marta** par visām kravām, kas ES ievestas ar gaisa pārvadājumu, ievēšanas kopsavilkuma deklarācijas ir jāsniedz Importa kontroles sistēmā 2 (IKS2) Eiropas Komisijas Kopīgajā komersantu saskarnē (*ICS2 STI*), izmantojot programmisko saskarni (API).

Kravas Ierašanās paziņojums var būt iesniegts pēc komersanta izvēles Eiropas Komisijas Kopīgajā komersanta saskarnē vai IKS2 nacionālajā EMDAS komponentē.
Kravas Uzrādīšanas paziņojums ir sniedzams tikai IKS2 nacionālajā EMDAS komponentē.

PREČU DEKLARĒŠANAS PAMATNOSACĪJUMI

Visas preces, kurām paredzēts piemērot kādu muitas procedūru, izņemot brīvās zonas procedūru, iekļauj konkrētai procedūrai atbilstīgā **muitas deklarācijā** (SMK 158.panta 1.punkts).

Muitas procedūras:

- laišana brīvā apgrozībā;
- īpašas procedūras;
- eksports.

(SMK 5.panta 16.) punkts)

Īpašas procedūras:

- tranzīts (ārējais un iekšējais tranzīts);
  - uzglabāšana (uzglabāšana muitas noliktavā un brīvās zonas);
  - īpaša izmantošana (pagaidu ievešana un galapatēriņš);
  - pārstrāde (ievešana pārstrādei un izvešana pārstrādei).
-

✔ “**Muitas deklarācija**” ir darbība, ar ko persona noteiktā veidā un kārtībā paziņo par savu vēlmi precēm piemērot noteiktu muitas procedūru, vajadzības gadījumā norādot jebkurus īpašus pasākumus, kas būtu jāpiemēro (SMK 5.panta 12 punkts).

Muitas deklarāciju veidi :

- standarta muitas deklarācija (elektroniska deklarācija);
- vienkāršota muitas deklarācija;
- ieraksts deklarētāja reģistros;
- mutiska deklarācija;
- akts, ko uzskata par muitas deklarāciju (darbība).

<https://www.vid.gov.lv/lv/precu-deklaresana>

LAIŠANA BRĪVĀ APGROZĪBĀ

Laišana brīvā apgrozībā ir muitas procedūra, kas ārpussavienības precēm ļauj iegūt Savienības preču statusu.

Laišana brīvā apgrozībā ietver:

- ievadmuitas nodokļa un citu maksājumu (piemēram, antidempinga maksājums) iekasēšanu;
  - citu par preču importu maksājamo nodokļu iekasēšanu (pievienotās vērtības nodoklis, akcīzes nodoklis);
  - tirdzniecības politikas pasākumu, kā arī aizliegumu un ierobežojumu piemērošanu (piemēram, atļaujas un licences);
  - citu formalitāšu pabeigšanu (piemēram, veterinārā, fitosanitārā, pārtikas nekaitīguma, nepārtikas preču drošuma un citas kontroles un formalitātes).
-

LAIŠANA BRĪVĀ APGROZĪBĀ

Savienības preces ir:

- preces, kas pilnībā iegūtas Savienības muitas teritorijā un nesatur preces, kuras ievestas no valstīm un teritorijām ārpus Savienības muitas teritorijas;
- preces, kas Savienības muitas teritorijā ievestas no valstīm vai teritorijām ārpus Savienības muitas teritorijas un ir laistas brīvā apgrozībā, vai
- preces, kas iegūtas un ražotas Savienības muitas teritorijā vai nu tikai no precēm, kuras minētas b) punktā, vai no precēm, kuras minētas a) un b) apakšpunktā.

Ārpussavienības preces ir preces, kas nav Savienības preces vai kas ir zaudējušas Savienības preču muitas statusu (SMK 5.panta 23)-24) punkts).

Tas nozīmē, ka, lai brīvi rīkotos ar precēm, kas ievestas no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, tām jāpiemēro muitas procedūra – laišana brīvā apgrozībā, noformējot importa muitas deklarāciju un samaksājot par preču importu maksājamus nodokļus jeb muitas maksājumus.

Savienības precēm, ko paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas, piemēro eksporta procedūru.

Eksporta procedūras nosacījumi tiek piemēroti arī, ja Savienības preces izved **uz īpaša nodokļu režīma teritorijām** - Savienības muitas teritorijas daļām, uz kurām attiecas Direktīva 2006/112/EK (Pievienotās vērtības nodokļa direktīva) vai Direktīva 2008/118/EK (Akcīzes nodokļa direktīva).

Īpaša nodokļu režīma teritorijas:

- Ālandu salas [FI];
- Kanāriju salas [ES] (*Lanzarote, Fuerteventura, Gran Canaria, Tenerife, La Gomera, El Hierro, La Palma*);
- Atosa kalns [GR];
- Francijas aizjūras departamenti [FR] (*French Guiana, Guadeloupe, Martinique, Reunion, Mayotte*);
- Normandijas salas [GB] (*Channel Islands: Alderney, Jersey, Guernsey, Sark, Herm, Les Minquiers*).

Preces, ko izved no Savienības muitas teritorijas, ir pakļautas muitas uzraudzībai un var tikt pakļautas muitas kontrolei. Preces no muitas teritorijas jāizved tādā pašā stāvoklī, kādā tās bija brīdī, kad tika pieņemta muitas deklarācija.

PAGaidu IZVEŠANA

Pagaidu izvešana ir Savienības preču izvešana uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, ar nodomu pēc laika tās ievest atpakaļ.

To izmanto gadījumos, kad Savienības preces ir nepieciešams uz laiku izvest no Savienības muitas teritorijas (piemēram, demonstrēšanai, prezentēšanai, izstādēm, gadatirgum, mācību/darba procesa nodrošināšanai u.tml.) un tās tiek plānots ievest atpakaļ Savienības muitas teritorijā nemainītā stāvoklī.

Muitas normatīvie akti nenosaka termiņu, kādā izvestās preces ir jāieved atpakaļ Savienības muitas teritorijā (tās ārpus Savienības muitas teritorijas var atrasties neierobežotu laiku). Tomēr, lai varētu pretendēt uz pilnīgu atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa, preces jāieved atpakaļ trīs gadu laikā.

<https://www.vid.gov.lv/lv/pagaidu-izvesana>

Ievedot preces atpakaļ Savienības muitas teritorijā, ir maksājami par preču importu paredzētie muitas maksājumi.

Tomēr, ja preces tiek ievestas atpakaļ **trīs gadu laikā un deklarētas laišanai brīvā apgrozībā**, var saņemt atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa.

- Atbrīvojumu no **ievedmuitas nodokļa** var saņemt, ja par atpakaļ ievestajām precēm izpildīti šādi nosacījumi:

- 1) preces tiek ievestas atpakaļ trīs gadu laikā pēc to izvešanas no Eiropas Savienības muitas teritorijas;
- 2) preces ievēd atpakaļ tādā pašā stāvoklī, kādā tās bija izvestas;
- 3) muitas deklarācija satur informāciju, kas apliecina, ka atpakaļ tiek ievestas tās pašas preces, kas tika izvestas uz laiku [\[1\]](#), t.i., muitas deklarācijai par preču laišanu brīvā apgrozībā pēc pagaidu izvešanas ir pievienota informācija par preču sākotnējo izvešanu (piemēram, eksporta deklarācija, informācijas lapa INF 3) un informācija, kas ļauj identificēt preces (piemēram, sērijas vai ražotāja numurs, attēli vai tehniskie apraksti u.tml.).

- Atbrīvojumu **no pievienotās vērtības nodokļa** var saņemt, ja preču atpakaļievešanu veic persona, kura preces eksportējusi, un ja šīs preces atbilst prasībām, kas tiek izvirzītas atbrīvošanai no ievadmuitas nodokļa.
-

TRANZĪTS

Tranzīta procedūru piemēro preču pārvadājumiem starp nosūtītāja muitas iestādi (kurā preces nodod procedūrai) un galamērķa muitas iestādi (kurā pabeidz procedūru), pārvadājumu laikā šķērsojot vai nešķērsojot muitas robežu.

Tranzīta procedūras piemērošana **nodrošina preču muitas uzraudzību pārvadājuma laikā:**

- procedūras izmantotājs iesniedz galvojumu iespējamam muitas maksājumu parādam (nodokļi, kas būtu jāsamaksā, ja ārpussavienības preces laistu brīvā apgrozībā ES muitas teritorijā);
  - procedūru piemēro, uzrādot preces nosūtītāja muitas iestādei un iesniedzot tranzīta deklarāciju elektroniskajā deklarēšanas sistēmā;
  - visas preces, kas nodotas pārvadājumam un norādītas muitas deklarācijā, pabeidzot tranzīta procedūru, tiek uzrādītas galamērķa muitas iestādei nosūtītāja muitas iestādes noteiktajā termiņā, ievērojot pārvietošanas maršrutu, ja tas ir noteikts;
  - transportlīdzeklim vai preču iepakojumam uzliktās muitas vai atzītā nosūtītāja plombas, citi identifikācijas līdzekļi (piemēram, uzlīmes) ir neskarti;
  - pārvadājuma laikā nav notikusi neatļauta piekļuve precēm, preču pārkraušanas darbi ir veikti atbilstoši tiesību aktos noteiktajai kārtībai (pārkraušanas vietas muitas iestādes uzraudzībā);
  - ir ievēroti citi ar tranzīta procedūras piemērošanu, izpildi un pabeigšanu saistītie muitas noteikumi.
-

Tranzīta procedūras piemērošana nemaina preču muitas statusu un neattiecinā uz precēm ievad muitas nodokļa, citu maksājumu un tirdzniecības politikas pasākumu piemērošanu, izņemot pasākumus, ar kuriem tiek aizliegta (ierobežota) preču ieviešana vai izvešana. Tas nozīmē, ka:

- atbilstošo nodokļu samaksa un pasākumu piemērošana (licences, atļaujas, sertifikāti u.c.) ir atlikta līdz procedūras pabeigšanai;
- piemēro tikai pasākumus, kuri reglamentē preču ieviešanu ES vai izvešanu no ES (licences, atļaujas, sertifikāti, kas nepieciešami preču pārvietošanai un tranzītam)

Ņemot vērā preču muitas statusu (ārpussavienības preces vai Savienības preces), precēm piemēro ārējā vai iekšējā tranzīta procedūru.

Viena no ES pamatbrīvībām ir brīva preču kustība, tādējādi Savienības preču pārvietošanai starp ES dalībvalstīm (pārvadājuma laikā nešķērsojot trešās valsts teritoriju) muitas procedūras (t.sk. tranzīts) netiek piemērotas.

Ārējā tranzīta procedūra tiek piemērota ārpussavienības preču pārvadājumiem starp ES muitas iestādēm.

Iekšējā tranzīta procedūra tiek piemērota Savienības preču pārvadājumiem no viena punkta līdz otram ES muitas teritorijā, šķērsojot trešās valsts teritoriju un nemainoties preces muitas statusam.

<https://www.vid.gov.lv/lv/tranzits>

PAGaidu IEVEŠANA

Muitas procedūra – **pagaidu ievešana** – ļauj ārpussavienības preces Savienības muitas teritorijā izmantot noteiktiem mērķiem, tām piemērojot pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no muitas maksājumiem.

Pilnīgu atbrīvojumu no muitas maksājumiem var piemērot precēm, kuras **atbilst** visām **DA** 208.-216.pantā un 219.-236.pantā noteiktajām prasībām un preču izmantošanas mērķiem.

Daļēju atbrīvojumu no muitas maksājumiem piemēro attiecībā uz tādām precēm, kuras **neatbilst** **DA** 208.-216.pantā un 219.-236.pantā noteiktajām prasībām pilnīga atbrīvojuma no ievadmuitas nodokļa saņemšanai.

Pēc noteiktās preču izmantošanas precēm jāpaliek neizmainītā veidā, izņemot parastā nolietojuma izmaiņas, kuras radušās, tās lietojot.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?qid=1571315857498&uri=CELEX:02015R2446-20190725>
<https://www.vid.gov.lv/lv/pagaidu-ievesana>

IEVEŠANA PĀRSTRĀDEI

Muitas procedūra – ievešana pārstrādei – ļauj **ārpussavienības** preces Savienības muitas teritorijā izmantot vienā vai vairākās pārstrādes darbībās:

- darbības ar precēm, ietverot to uzstādīšanu, montāžu vai to piestiprināšanu citām precēm;
- preču pārstrāde;
- preču iznīcināšana;
- preču labošana, arī to atjaunošana un sakārtošana;
- tādu preču izmantošana, kuru nav pārstrādes produktos, bet kuras vajadzīgas šādu produktu ražošanai vai atvieglo to, pat ja tās šajā procesā tiek pilnībā vai daļēji izlietotas (ražošanas piederumi) (SMK 5. pants).

<https://www.vid.gov.lv/lv/ievesana-parstradei>

Ievešanas pārstrādei procedūru var izmantot **arī**:

- precēm, ko paredzēts pakļaut darbībām, ar kurām nodrošina to atbilstību tehniskām prasībām, lai tās laistu brīvā apgrozībā;
- precēm, kas jāpakļauj parastajiem apstrādes veidiem, kas paredzēti šo preču saglabāšanai, izskata vai tirdznieciskās kvalitātes uzlabošanai vai lai sagatavotu tās izplatīšanai vai atkalpārdošanai.

Ievešanas pārstrādei procedūru var izmantot **tikai tad**, ja preces, kurām procedūru piemēro, ir identificējamas pārstrādes produktos. Šo nosacījumu neattiecina uz preču labošanu vai iznīcināšanu, kā arī ražošanas piederumu izmantošanu.

Pārstrādes procedūrai nodotajām precēm **nepiemēro**:

- ievadmuitas nodokli;
  - citus maksājumus saskaņā ar citiem attiecīgiem spēkā esošiem noteikumiem;
  - tirdzniecības politikas pasākumus, ciktāl ar tiem nav aizliegta preču ievešana Savienības muitas teritorijā vai izvešana no tās.
-

IZVEŠANA PĀRSTRĀDEI

Muitas procedūra – **izvešana pārstrādei** – ļauj Savienības preces uz laiku izvest no Savienības muitas teritorijas, lai tām veiktu pārstrādes darbības:

- darbības ar precēm, ietverot to uzstādīšanu, montāžu vai to piestiprināšanu citām precēm;
- preču pārstrāde;
- preču iznīcināšana;
- preču labošana, arī to atjaunošana un sakārtošana;
- tādu preču izmantošana, kuru nav pārstrādes produkts, bet kuras vajadzīgas šādu produktu ražošanai vai atvieglo to, pat ja tās šajā procesā tiek pilnībā vai daļēji izlietotas (ražošanas piederumi) (SMK 5. pants).

Pēc procedūras pabeigšanas preces atkal ieved ES teritorijā - REIMPORTS

Pārstrādes darbībās iegūtos pārstrādes produktus var izlaist brīvā apgrozībā **ar pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no muitas maksājumiem** (SMK 259.pants, PVN likuma 36.panta ceturtais daļa).

Pilnīgu atbrīvojumu no muitas maksājumiem var piemērot, ja tiek pierādīts, ka preces ir labotas bez atlīdzības, vai nu pamatojoties uz līgumā vai tiesību aktos paredzētām garantijas saistībām, vai ražošanas vai materiāla defekta dēļ. **Daļēju atbrīvojumu** no muitas maksājumiem piemēro attiecībā uz tādām precēm, kuras neatbilst nosacījumiem, lai tām piešķirtu pilnīgu atbrīvojumu no muitas maksājumiem.

<https://www.vid.gov.lv/lv/izvesana-parstradei>

UZGLABĀŠANA BRĪVAJĀ ZONĀ

Brīvās zonas darbības mērķis ir veicināt Latvijas Republikas līdzdalību starptautiskajā tirdzniecībā, piesaistīt investīcijas, attīstīt ražošanu un pakalpojumus, kā arī radīt jaunas darba vietas.

Latvijas Republikas teritorijā pastāv brīvostas, kā arī speciālās ekonomiskās zonas, kurās sabiedrības, noslēdzot līgumu ar brīvostas pārvaldi vai speciālās ekonomiskās zonas pārvaldi un saņemot attiecīgu atļauju, var veikt komercdarbību brīvajā zonā.

Šādu kapitālsabiedrību (komercsabiedrību) teritorijas ir brīvās zonas, un šīm kapitālsabiedrībām (komercsabiedrībām) tiek piemērots nodokļu atvieglojumu un īpašu muitas kontroles pasākumu kopums.

Brīvās zonas teritorija ir daļa no Eiropas Savienības muitas teritorijas, tā ir norobežota, un personas, preces un transportlīdzekļus, kas iekļūst brīvajā zonā, atrodas tajā vai atstāj to, var pakļaut muitas kontrolei. Jebkuru ēku celtniecība brīvajā zonā ir iepriekš jāaskaņo ar muitas dienestiem.

<https://www.vid.gov.lv/lv/uzglabasana-brivaja-zona>

Muitas noliktavas veidi:

1) **Publiska** muitas noliktava:

- I tipa publiskā muitas noliktava – SMK 242.panta 1.punktā minētie pienākumi attiecas uz atļaujas turētāju un procedūras izmantotāju
- II tipa publiskā muitas noliktava - SMK 242.panta 2.punktā minētie pienākumi attiecas uz procedūras izmantotāju

2) Privāta muitas noliktava Publiskā noliktavā jebkura persona var novietot preces, piemērojot muitas noliktavas procedūru. Persona, kas piemēro muitas noliktavas procedūru un novieto preces, ir procedūras izmantotājs (*ex* glabātājs/ glabājuma devējs).

Privātā muitas noliktavā preces var novietot tikai pats muitas noliktavas turētājs (atļaujas turētājs un procedūras izmantotājs ir viena un tā pati persona).

Muitas noliktavas procedūrā preces var atrasties **neierobežoti ilgu laiku**.

<https://www.vid.gov.lv/lv/uzglabasana-muitas-noliktava>

GALAPATĒRIŅŠ

Muitas procedūra – **galapatēriņš** – ļauj ārpussavienības precēm piemērot atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa vai samazinātu ievadmuitas nodokļa likmi sakarā ar preču īpašo izmantojumu.

Preces, kurām var piemērot galapatēriņa procedūru, identificē saskaņā ar tarifu klasifikāciju, kas noteikta ar regulu Nr.2658/87 – sadaļas “Īpašie noteikumi” A un B daļā vai atsevišķās tarifa pozīcijās saskaņā ar zemspītras piezīmi.

Galapatēriņa procedūrai nodotās preces paliek muitas uzraudzībā, **līdz tās tiek izmantotas mērķiem**, kas noteikti, lai precēm piemērotu atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa vai samazinātu ievadmuitas nodokļa likmi.

Ja preces **netiek izmantotas paredzētajiem mērķiem**, precēm nevar tikt piemērots atbrīvojums no ievadmuitas nodokļa vai samazināta ievadmuitas nodokļa likme sakarā ar galapatēriņu. Šajā gadījumā par precī ir maksājami muitas maksājumi pilnā apmērā, kā paredz muitas procedūra laišana brīvā apgrozībā.

<https://www.vid.gov.lv/lv/galapaterins>

VIENKĀRŠOTĀ DEKLARĀCIJA

No 2016.gada 1.maija vienkāršotā deklarāciju un nepilnā deklarācija kļūst par vienu muitas vienkāršojumu veidu – **vienkāršoto deklarāciju**. Atšķiras tās izmantojums – neregulāra (bez atļaujas) vai regulāra izmantošana (nepieciešama atļauja).

Vienkāršota muitas deklarācija ir muitas deklarācija, kurā nav dažu standarta muitas deklarācijas datu vai nav pievienoti daži pavaddokumenti, kas vajadzīgi muitas procedūras piemērošanai.

Vienkāršotas muitas deklarācijas regulārai izmantošanai nepieciešama **atļauja**.

Vienkāršoto deklarāciju var izmantot ar nosacījumu, ka tiek sniegts **ievedmuitas un citu maksājumu galvojums**.

<https://www.vid.gov.lv/lv/vienkarsota-deklaracija>

REEKSPORTS

Reeksports ļauj izvest no Savienības muitas teritorijas atpakaļ uz trešajām valstīm **ārpussavienības preces**, kurām iepriekš ir bijusi piemērota:

- uzglabāšana muitas noliktavā,
- pagaidu ievešana,
- ievešana pārstrādei,
- uzglabāšana brīvajā zonā,
- pagaidu uzglabāšana.

Reeksports nav muitas procedūra!

Reeksporta gadījumā ārpussavienības preces izved:

- noformējot reeksporta deklarāciju,
- piemērojot muitas procedūru - tranzīts (noformējot tranzīta deklarāciju),
- noformējot izvešanas kopsavilkuma deklarāciju vai
- noformējot reeksporta paziņojumu.

Preces, ko izved no Savienības muitas teritorijas, ir pakļautas muitas uzraudzībai un var tikt pakļautas muitas kontrolei.

<https://www.vid.gov.lv/lv/reeksports>

Reeksporta deklarāciju iesniedz DA 244. pantā noteiktajos termiņos* atbilstoši pārvadājuma veidam (jūras, gaisa, autoceļu vai dzelzceļa pārvadājums).

Jūras pārvadājumi (konteinerkravas)	24 h pirms preču iekraušanas tajā kuģī, kas tās izvedīs no Savienības muitas teritorijas
Jūras pārvadājumi (konteinerkravas) starp Savienības muitas teritoriju un Grenlandi, Fēru salām, Islandi vai Baltijas jūras, Ziemeļjūras, Melnās jūras vai Vidusjūras ostām un visām Marokas ostām	Vismaz 2 h pirms izbraukšanas no Savienības muitas teritorijā esošās ostas
Jūras pārvadājumi (beramkravas, lejamkravas)	2 h pirms izbraukšanas no Savienības muitas teritorijā esošās ostas
Gaisa pārvadājumi	Vismaz 30 minūtes pirms izlidošanas no Savienības muitas teritorijā esošās lidostas
Autopārvadājumi	Vismaz 1 h pirms tam, kad precēm jāatstāj Savienības muitas teritorija
Dzelzceļa pārvadājumi	<p>a. Ja vilciena kustība no pēdējās vilciena formēšanas stacijas līdz izvešanas muitas iestādei ilgst mazāk nekā 2 h, - vismaz 1 h pirms preču atvešanas tajā vietā, kura ir izvešanas muitas iestādes kompetencē;</p> <p>b. visos citos gadījumos - vismaz 2 h pirms tam, kad precēm jāatstāj Savienības muitas teritorija</p>

IEROBEŽOJUMI UN AIZLIEGUMI PREČU PĀRVIETOŠANAI

Saskaņā ar Eiropas Savienības un nacionālajiem normatīvajiem aktiem preču kustība pāri Eiropas Savienības ārējai robežai **var tikt ierobežota, piemēram, izmantojot licencēšanas sistēmas vai tirgus uzraudzības pasākumus**, vai aizliegta.

Preču, kurām normatīvajos aktos paredzēti importa un eksporta aizliegumi vai ierobežojumi, muietošana notiek vispārējā kārtībā, piemērojot kādu no preču muietošanas vai izmantošanas režīmiem un noformējot muitas deklarāciju (vienoto administratīvo dokumentu).

Izņēmuma gadījumā fiziskas personas mutiski var deklarēt šaujamočus, par kuriem ir izsniegta Valsts policijas atļauja un kas tiek ievesti vai izvesti personiskai lietošanai.

<https://www.vid.gov.lv/lv/ierobezojumi-un-aizliegumi-precu-parvietosana>

INFORMĀCIJAS AVOTI

- <https://www.vid.gov.lv/lv/eori-numurs> - EORI numurs
  - <https://likumi.lv/ta/id/288013-noteikumi-par-registraciju-un-identifikaciju-muitas-joma> - Noteikumi par reģistrāciju un identifikāciju muitas jomā
  - <https://www.vid.gov.lv/lv/precu-deklaresana>
-

Jautājumi?

Paldies par uzmanību

